

Dyslexiebeleid Etty Hillesum Lyceum (versie oktober 2021)

Doelgroep

De doelgroep van het dyslexiebeleid zijn dyslectische leerlingen met een geldige dyslexieverklaring, afgegeven door een bevoegd deskundige én leerlingen waarbij vermoedens zijn van dyslexie. Binnen het Etty Hillesum Lyceum willen we leerlingen in staat stellen het beste uit zichzelf te halen. Dit geldt uiteraard ook voor de dyslectische leerling die zich door de lees- en/of spellingsproblematiek extra zal moeten inspannen om de schoolloopbaan succesvol te doorlopen. Het Etty Hillesum Lyceum heeft een aantal afspraken vastgelegd waarmee duidelijkheid wordt geboden omtrent de ondersteuning die een dyslectische leerling hierbij kan verwachten. Deze afspraken bestaan uit de wettelijk toegestane faciliteiten en worden per locatie aangevuld met locatie specifieke afspraken. Het uitgangspunt is dat dyslexie zo min mogelijk een belemmering vormt en de dyslectische leerling de opleiding kan volgen waartoe hij/zij op basis van cognitieve capaciteiten in staat is. Om dit mogelijk te maken, wordt een inspanning van de leerling, de ouders en de school verwacht.

De leerling en de ouders dienen zich te realiseren dat de leerling leert met een beperking. De faciliteiten die de school levert kunnen het probleem niet wegnemen, wel beter hanteerbaar maken.

Wanneer een leerling binnen één van de scholen van het Etty Hillesum Lyceum problemen ondervindt op het gebied van lezen en/of spellen en het vermoeden bestaat dat er sprake is van dyslexie, dan kan er binnen de school onderzoek gedaan worden hiernaar (zie bijlage 1).

Faciliteiten

Leerlingen die gebruik willen maken van de faciliteiten die de school aan dyslectische leerlingen biedt, dienen een dyslexieverklaring, afgegeven door een daartoe bevoegd deskundige, te overleggen. Deze dyslexieverklaring wordt bekeken door de orthopedagoog van de betreffende locatie. Er wordt nagegaan of er sprake is van onderliggende onderzoeksrapportage en of de dyslexieverklaring is ondertekend door een geregistreerd deskundige. Met de leerling wordt bekeken welke faciliteiten die in de dyslexieverklaring genoemd worden het best aansluiten bij zijn of haar behoefte op dat moment. De faciliteiten die op dat moment gekozen worden, worden vastgelegd in het dossier van de leerling. Een keuze kan gemaakt worden uit ondergenoemde faciliteiten:

- Tijdverlenging:
  - Extra tijd bij toetsmomenten
  - Bij het Centraal Examen recht op een half uur tijdverlenging.
- Gebruik mogen maken van tekst-naar-spraak software bij toetsen en/of het gebruik mogen maken van voorgelezen boeken en/ of studieboeken.
- Mogelijkheid om reguliere luistertoetsen in aangepaste vorm af te nemen.
- Niet of minder zwaar aanrekenen van spelfouten (niet van toepassing op het schoolexamen en het Centraal Eindexamen).

Vrijstellingen voor de tweede moderne vreemde taal

(artikel 55 van het Examenbesluit, Ministerie OC&W)

Onderbouw

- Leerlingen in de onderbouw van het VMBO kunnen vrijstelling krijgen van Frans of Duits. De directie beslist over eventuele aanpassingen van het programma. Vrijstelling voor Frans en Duits is niet mogelijk.
- In de eerste drie leerjaren van havo en vwo zijn zowel Frans als Duits verplicht. Er kan geen ontheffing worden verleend aan dyslectische leerlingen. Wel kan de school in de eerste drie leerjaren zelf invulling geven aan het onderwijs in de tweede moderne vreemde taal, omdat er, met uitzondering van Engels, geen kerndoelen zijn voor moderne vreemde talen. De school moet hierbij wel rekening houden met de mogelijke profielkeuze van de leerling in verband met zijn doorstroommogelijkheden.

Bovenbouw

- Leerlingen kunnen in de bovenbouw van het Atheneum ontheffing van een tweede moderne vreemde taal krijgen als: er sprake is van dyslexie en de leerling in plaats van de taal een vervangend vak kiest met een normatieve studielast van ten minste 440 uur
- In de bovenbouw VMBO verplichten de sectorvoorschriften de leerlingen niet tot het kiezen van een tweede moderne vreemde taal.

Uitzonderingen op bovenbeschreven faciliteiten worden toegekend door het bevoegd gezag van de school (teamleider of directeur).

Voor iedere leerling met dyslexie worden de gemaakte afspraken vastgelegd. Elke locatie legt op eigen wijze de afspraken vast. De leerling en zijn/haar ouders zijn op de hoogte van de inhoud van de afspraken. Indien nodig worden de afspraken aangepast.

Dyslexiepas

Leerlingen met een dyslexieverklaring in de onderbouw, ontvangen een dyslexiepas. Op deze pas staat aangegeven welke faciliteiten voor de leerling van toepassing zijn. De afspraken die gemaakt zijn en de verantwoordelijkheden die de leerling zelf heeft, worden met de leerling besproken. De dyslexiepas wordt in de onderbouw gebruikt. Voor leerlingen in de bovenbouw worden de faciliteiten door het examenbureau geregistreerd.

Begeleiding

Begeleiding voor dyslectische leerlingen wordt op elke locatie van het Etty Hillesum Lyceum op een andere manier vormgegeven. Het doel van de begeleiding op alle locaties is de dyslectische leerlingen zo optimaal mogelijk te laten presteren zodat de dyslexie het leren zo min mogelijk belemmert.

Communicatie

Op iedere locatie worden nieuwe dyslectische leerlingen en hun ouders geïnformeerd over de praktische organisatie van de faciliteiten en de eventuele begeleiding.

Iedere locatie heeft de beschikking over een medewerker die optreedt als contactpersoon voor leerlingen met dyslexie. Dit kan een orthopedagoog of ondersteuningscoördinator zijn. Deze contactpersoon is gedurende de schoolloopbaan op die specifieke locatie het aanspreekpunt voor de dyslectische leerling. Deze ziet er op toe dat de toegekende faciliteiten worden verleend, coördineert de begeleiding en evalueert met de leerling of de verleende faciliteiten (nog) adequaat zijn. De schoolleiding blijft verantwoordelijk voor toegekende faciliteiten.

Directie Etty Hillesum Lyceum

Bijlage 1: Dyslexieonderzoek binnen het Etty Hillesum Lyceum

Bijlage 1

Dyslexieonderzoek binnen het Etty Hillesum Lyceum

Bij het onderzoek dat binnen het Etty Hillesum Lyceum door de orthopedagogen wordt uitgevoerd, wordt dyslexie vastgesteld volgens de criteria voor onderkenning en verklaring van de Stichting Dyslexie Nederland (SDN, 2016). De SDN hanteert de volgende definitie:

‘Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking.’

Sommige leerlingen blijken hun dyslexie aanvankelijk goed te kunnen compenseren door bijvoorbeeld hun inzet en intelligentie. Hierdoor wordt door docenten en ouders niet direct gesignaleerd dat er sprake is van dyslexie.

Leerlingen kunnen via twee verschillende routes in aanmerking komen voor een dyslexieonderzoek binnen het Etty Hillesum Lyceum:

Route 1

Aan het begin van de schoolloopbaan binnen het Etty Hillesum Lyceum bepaalt de school, op basis van dossiergegevens (basisonderwijs), of een leerling in aanmerking komt voor een dyslexie-screening. Een leerling komt hiervoor in aanmerking wanneer er sprake is van lees en/of spellingproblemen die al aanwezig waren binnen het basisonderwijs. Er moet in het verleden extra hulp zijn ingezet om deze problemen te doen verminderen. Ondanks deze hulp zijn de problemen op het gebied van lezen en/of spellen nog steeds aanwezig en belemmeren nog steeds het onderwijsleerproces van de leerling. Hiermee kan er zogenaamde ‘didactische resistentie’ worden aangetoond. Wanneer de resultaten van de dyslexiescreening hiertoe aanleiding geven, dan volgt een uitgebreid onderzoek naar dyslexie. Indien uit dit onderzoek blijkt dat er sprake is van dyslexie dan wordt een dyslexieverklaring afgegeven door een orthopedagoog generalist. In de dyslexieverklaring wordt aangegeven op welke faciliteiten de leerling recht heeft. In het adviesgesprek naar aanleiding van het onderzoek wordt afgesproken met de leerling welke faciliteiten hij/zij binnen de betreffende locatie van het Etty Hillesum Lyceum zal gebruiken.

Route 2

Leerlingen bij wie in de loop van hun schoolloopbaan het vermoeden ontstaat dat er sprake is van dyslexie, worden gesignaleerd door de mentor of andere lesgevende docenten. In de rapportvergadering of leerlingbespreking wordt de leerling besproken en eventueel aangemeld bij het zorgteam binnen de school. Op basis van dit signaal besluit de orthopedagoog of de leerling in aanmerking komt voor een dyslexiescreening. Voor leerlingen in de onderbouw gelden dezelfde regels als beschreven onder route 1. Voor leerlingen in de bovenbouw van het VO geldt de voorwaarde van ingezette extra hulp niet meer. Voor deze leerlingen wordt didactische resistentie aangetoond door de jaren onderwijs die zij gevolgd hebben; het feit dat de problemen na zoveel jaren onderwijs nog steeds aanwezig zijn, toont didactische resistentie aan. Wanneer de resultaten van de dyslexiescreening hiervoor aanleiding geven, dan volgt een uitgebreid onderzoek naar dyslexie. Indien uit dit onderzoek blijkt dat er sprake is van dyslexie dan wordt een dyslexieverklaring afgegeven door een orthopedagoog generalist. In de dyslexieverklaring wordt aangegeven op welke faciliteiten de leerling recht heeft. In het adviesgesprek naar aanleiding van het onderzoek wordt afgesproken welke faciliteiten de leerling binnen de betreffende locatie van het Etty Hillesum Lyceum zal gebruiken.